

Onderzoeksprogramma 2011

30 november 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Context onderzoeksprogramma 2011	5
2.1	Wat willen we bereiken?	5
2.2	Wat gaan we daarvoor doen?	5
2.3	Wat gaan we daarvoor doen in 2011?	7
2.4	Wat mag dat kosten in 2011?	7
2.5	Selectie van onderzoeken	8
3	Onderzoeken onderzoeksprogramma 2011	10
3.1	Investeringsagenda's provincie Noord-Brabant	10
3.2	Verzoekonderzoek Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg	12
3.3	Vervolgonderzoek Beleidsevaluatie Limburg	13
3.4	Vervolgonderzoek Beleidsevaluatie Noord-Brabant	14
3.5	Checklist beleidsvoorbereiding	15
3.6	Nog nader te bepalen onderzoek	15
4	Overige werkzaamheden	16
4.1	Strategienota/ visie bestuursperiode 2011 tot en met 2016	16
4.2	Werkzaamheden met een continu karakter	16
Bijlage 1	Eerdere onderzoeken Zuidelijke Rekenkamer	17

1 Inleiding

De Zuidelijke Rekenkamer is de gemeenschappelijke rekenkamer van de provincies Noord-Brabant en Limburg. De rekenkamer heeft een wettelijke taak. Op grond van artikel 183 van de Provinciewet onderzoekt zij de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur. Over de uitkomsten van haar onderzoek rapporteert de rekenkamer aan Provinciale Staten (PS).

De rekenkamer bestaat uit drie leden. Zij zijn voor een periode van zes jaar, 2005 tot en met 2010, benoemd door PS. PS van Limburg en Noord-Brabant zullen nog in 2010 een nieuw bestuur benoemen voor de periode 2011 tot en met 2016.

Voor de uitvoering van haar werkzaamheden wordt de rekenkamer ondersteund door een bureau. De medewerkers van het bureau verrichten onderzoekswerkzaamheden en fungeren als projectleider voor onderzoeken waarbij derden worden ingehuurd.

De rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 januari een onderzoeksprogramma voor het volgende kalenderjaar vast. Voor u ligt het onderzoeksprogramma 2011 dat op 2 november 2010 is voorgelegd aan de Programmaraad van de rekenkamer. De Programmaraad, die bestaat uit drie leden van PS per provincie, adviseert de rekenkamer over haar onderzoeksprogramma en fungeert tevens als klankbord voor de rekenkamer. Naar aanleiding van de bespreking in de Programmaraad heeft de rekenkamer het onderzoeksprogramma 2011 op onderdelen bijgesteld en aangevuld en vervolgens op 30 november 2010 vastgesteld.

In de hoofdstukken 2 tot en met 4 wordt het onderzoeksprogramma 2011 toegelicht. Eerst wordt in hoofdstuk 2 een omschrijving gegeven van de context waarbinnen het onderzoeksprogramma tot stand is gekomen: Wat wil de rekenkamer bereiken, wat gaat ze daarvoor in 2011 doen en wat mag dat kosten? Ook bevat het hoofdstuk een toelichting van de criteria die de rekenkamer hanteert bij de selectie van onderzoeksonderwerpen. In hoofdstuk 3 volgt, per voor 2011 gepland onderzoek, een korte schets van de invalshoek die de rekenkamer voor deze onderzoeken kiest. Bij deze schets wordt, voor zover op dit moment mogelijk, antwoord gegeven op de vragen: wat is de aanleiding voor het onderzoek, wat wil de rekenkamer met het onderzoek bereiken, wat gaat ze daarvoor doen en wat gaat het kosten? In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op overige werkzaamheden.

De bijlage geeft een overzicht van eerdere onderzoeken van de rekenkamer.

2 Context onderzoeksprogramma 2011

2.1 Wat willen we bereiken?

De rekenkamer doet, conform haar wettelijke taak, onderzoek naar de mate waarin de provincies doeltreffend, doelmatig en rechtmatig met gemeenschapsgeld omgaan¹, met als doel een bijdrage te leveren aan een slagvaardig presterende en transparant functionerende provinciale overheid.

2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De rekenkamer stelt onderzoeken in naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de provincies Noord-Brabant en Limburg gevoerde bestuur. Over de uitkomsten van haar onderzoek rapporteert de rekenkamer primair aan PS. Deze informatie is openbaar. Het eindproduct wordt gepubliceerd op de website van de rekenkamer zodat dit breed beschikbaar is. Op verzoek worden publicaties gestuurd naar de pers en (ter inzage gelegd voor) burgers.

Bij publicatie van haar onderzoeken stelt de rekenkamer een persbericht op voor vertegenwoordigers van de media, geeft indien gewenst een toelichting op het onderzoek aan relevante statencommissies en woont zoveel mogelijk de statenvergaderingen bij waarin haar onderzoeken worden behandeld (de zogenoemde 'nazorg'). Ook volgt de rekenkamer door middel van vervolgonderzoek wat de provincies met haar aanbevelingen hebben gedaan.

De rekenkamer onderhoudt contacten met bestuursleden van de provincies, vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, de maatschappelijke omgeving en andere rekenkamers en relevante partijen.

Ze bestudeert en volgt bestuurlijke en beleidsmatige ontwikkelingen ten behoeve van toekomstig onderzoek (monitoring). In aanvulling hierop voert zij vooronderzoeken uit naar beleidsthema's/onderwerpen.

Doel van deze vooronderzoeken is om te bepalen of en zo ja op welke termijn een onderzoek van de rekenkamer gewenst is. Onderzocht wordt of een onderzoek toegevoegde waarde heeft en, indien dat naar de mening van de rekenkamer het geval is, wat de scope van het onderzoek zou moeten zijn: de doelstelling, onderzoeksvragen en aanpak van het onderzoek. Deze vooronderzoeken kunnen dus, afhankelijk van de uitkomst ervan, leiden tot onderzoek(en).

---

¹ Doeltreffendheid richt zich op de vraag of het beleid van het provinciebestuur de gewenste resultaten oplevert. Bij doelmatigheid gaat het om de vraag of de provincie de budgetten zo goed mogelijk inzet voor de gewenste resultaten. Bij rechtmatigheidsonderzoek wordt nagegaan of de provincie werkt volgens de geldende wet- en regelgeving.

Voorafgaand aan een onderzoek stelt de rekenkamer een startnotitie op met daarin een doelstelling en onderzoeksvragen, de te hanteren onderzoeksmethode, het normenkader dat de rekenkamer hanteert en een onderzoeksplanning. De startnotitie wordt voor commentaar aan de ambtelijke organisatie voorgelegd. Bij verzoekonderzoeken worden ook PS om commentaar gevraagd. In voorkomende gevallen kan de rekenkamer een startnotitie ook voorleggen aan de Programmaraad.

De werkzaamheden van het bureau van de rekenkamer kunnen op hoofdlijnen worden ingedeeld in:

A   *Directe werkzaamheden*

1   Monitoring

Algemene oriëntatie op mogelijke onderzoeksonderwerpen.

2   Vooronderzoek

Systematisch onderzoek naar de vraag of rekenkameronderzoek op een bepaald terrein wenselijk is.

3   Onderzoek

- Alle werkzaamheden tot vaststellen van een formeel startdocument (startnotitie).
- Alle werkzaamheden na vaststellen van een startnotitie tot het vaststellen van een rapport door de rekenkamer (uitvoering).
- Alle werkzaamheden na vaststelling rapport (nazorg).

B   *Indirecte werkzaamheden*

1   Overleg

Intern, bestuur, Programmaraad, Kring van provinciale rekenkamers, extern niet betrekking hebbend op onderzoek, bestuurlijk overleg met provincies.

2   Kennisverwerving

Opleiding, training, vakliteratuur, documentatie.

3   Organisatie

Organisatie en secretariaat bureau; begroting en jaarrekening; verslag van werkzaamheden; onderzoeksprogramma.

2.3 Wat gaan we daarvoor doen in 2011?

Voor 2011 heeft de rekenkamer de volgende onderzoeken en activiteiten gepland:

1. Investeringsagenda's Limburg (rapport van bevindingen eind 2010 vast te stellen)
2. Investeringsagenda's Noord-Brabant (gestart in 2010, loopt door in 2011).
3. Verzoekonderzoek Limburg: Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg (gestart in 2010, loopt door in 2011).
4. Vervolgonderzoek Beleidsevaluatie, Limburg.
5. Vervolgonderzoek Beleidsevaluatie, Noord-Brabant.
6. Checklist beleidsvoorbereiding.
7. Nog nader te bepalen onderzoek.
8. Strategienota/ visie bestuursperiode 2011-2016.
9. Overige werkzaamheden.

2.4 Wat mag dat kosten in 2011?

In 2011 beschikt het bureau over een budget van € 600.000 en een capaciteit van 4,2 fte. Na aftrek van onder andere verlofdagen en een geschat gemiddeld aantal dagen voor ziekteverzuim, blijven 6.569 aanwezigheidsuren over. De verdeling van deze uren over directe en indirecte werkzaamheden is als volgt²:

	<i>direct</i>	<i>indirect</i>	<i>totaal</i>
1 directeur-secretaris	782 (50 %)	782 (50 %)	1.564
3 onderzoekers	2.972 (75 %)	990 (25 %)	3.962
1 management assistente	157 (15 %)	886 (85 %)	1.043
<i>totaal</i>	3.911	2.658	6.569

De rekenkamer heeft bewust gekozen voor een in omvang relatief klein bureau. Daarmee is de mogelijkheid opgehouden voor inhuur van externe onderzoekscapaciteit op specifieke terreinen en disciplines. Voor externe inhuur is in 2011 € 55.000 beschikbaar (zie begroting 2011 van de rekenkamer). Bij een gemiddelde inhuurprijs van € 125 per uur (exclusief BTW), betekent dat een aanvullende onderzoekscapaciteit van 440 uren.

Het totale aantal beschikbare directe onderzoeksuren in 2011 bedraagt daarmee 4.351. Wanneer de directe onderzoeksuren worden afgezet tegen de totale bijdrage die de rekenkamer van de twee provincies ontvangt (dus inclusief alle overhead), betekent dit een kostprijsraming van € 138 per direct onderzoeksuur.

---

² Op basis van realisatiecijfers over de verhouding tussen directe en indirecte uren uit de eerste helft van 2010 is ten opzichte van de raming voor 2010, het percentage directe uren van de directeur-secretaris en de onderzoekers naar boven en van de management assistente naar beneden bijgesteld.

In hoofdstuk 3 wordt, zoals eerder gemeld, per voor 2011 gepland onderzoek ingegaan op de vraag 'Wat gaat het kosten?'. De per onderzoek genoemde onderzoeksuren betreffen een inschatting. Deze inschatting is gemaakt op basis van beschikbare startnotities en (indien die nog niet voorhanden zijn) realisatiegegevens van de rekenkamer uit de periode 2005-2010. Tijdens de uitvoering van een onderzoek kunnen zich omstandigheden voordoen die aanvullend onderzoek vereisen, of waardoor een onderzoek niet (verder) wordt uitgevoerd. Ook kan het voorkomen dat aannames niet bewaarheid worden, bijvoorbeeld omdat tijdens het onderzoek blijkt dat schriftelijk achtergrondmateriaal binnen de provinciale organisatie niet aanwezig is en als gevolg daarvan een andere (mogelijk tijdrovender) onderzoeksaanpak nodig is. Hierdoor kunnen de gerealiseerde onderzoeksuren substantieel afwijken van de geraamde uren.

2.5 Selectie van onderzoeken

Selectiecriteria

Bij de selectie van haar onderzoeken hanteert de rekenkamer de volgende criteria die gebaseerd zijn/aansluiten op het doel van de rekenkamer:

- er is sprake van een aanmerkelijk maatschappelijk, financieel, organisatorisch of politiek/bestuurlijk belang;
- de resultaten van het onderzoek kunnen een bijdrage leveren aan de versterking van de kaderstellende en controlerende rol van PS;
- de resultaten van het onderzoek kunnen een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van de informatievoorziening aan PS;
- er zijn risico's op het punt van de doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid van het bestuur;

Daarnaast hanteert de rekenkamer een aantal algemene criteria:

- het onderzoek moet haalbaar zijn in de tijd en haalbaar binnen het beschikbare budget;
- de rekenkamer streeft een variatie na, wat betreft de thema's en beleidsvelden die onderwerp zijn van onderzoek. Bijlage 1 geeft een opsomming van eerder onderzoek (afgerond en lopend) door de rekenkamer. Aan de hand hiervan kan op termijn een overzicht samengesteld worden van deze spreiding;
- er wordt, met inachtneming van de wettelijk verankerde onafhankelijkheid van de rekenkamer, rekening gehouden met onderzoek door andere partijen. Het stapelen van 'onderzoek op onderzoek' wordt zoveel mogelijk tegengegaan.

In dat verband kijkt de rekenkamer met name naar:

- het onderzoek ex artikel 217a Provinciewet. Dit artikel schrijft voor dat Gedeputeerde Staten (GS) ook zelf onderzoek moeten doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hen gevoerde bestuur;
- (bijzondere aandachtspunten van) de controle door de accountant van de provincies Noord-Brabant en Limburg;

- onderzoeken door of namens de (concern)controller van de provincies Noord-Brabant en Limburg;
- onderzoeken door of namens PS ingesteld, waaronder die van de commissie voor Beleidsevaluatie (Noord-Brabant) en commissie van Voorbereiding (Limburg).

Hoewel de rekenkamer wil voorkomen dat onnodig dubbel onderzoek plaatsvindt, behoudt de rekenkamer zich het recht voor om, indien zij dat wenselijk acht, alsnog een onderzoek in te stellen naar onderwerpen waarop door andere partijen onderzoek is/wordt verricht.

De rekenkamer zal steeds een afweging maken op basis van de eigen wettelijke verantwoordelijkheid en een inschatting maken van de toegevoegde waarde van rekenkameronderzoek.

3 Onderzoeken onderzoeksprogramma 2011

3.1 Investeringsagenda's provincie Noord-Brabant

Aanleiding

In haar onderzoeksprogramma 2010 heeft de Zuidelijke Rekenkamer een onderzoek opgenomen naar de investeringsagenda's van de provincie Noord-Brabant. Met dit onderzoek wilde de rekenkamer inzicht geven in de totstandkoming van en besluitvorming over investeringsagenda's, in de sturing en controle daarop en verantwoording daarover.

In maart 2010 stelde de rekenkamer een startnotitie voor het beoogde onderzoek vast. Het onderzoek zou zich richten op vier hoofdvragen:

1. Welke (provinciale) richtlijnen en criteria zijn er voor investeringen en investeringsagenda's?
2. Op welke wijze zijn de geselecteerde investeringsagenda's van de provincie tot stand gekomen?
3. Op welke wijze vindt sturing, controle op en verantwoording (aan PS) over de uitvoering van de geselecteerde investeringsagenda's plaats?
4. Wat is, in het gehele proces, de kwaliteit van de informatievoorziening richting PS over de geselecteerde investeringsagenda's?

De start van het onderzoek was voorzien voor de tweede helft van 2010.

Veranderde omstandigheden

In de tussentijd heeft de provincie (onder andere naar aanleiding van de takendiscussie, verwachte bezuinigingen en het vrijkomen van de Essent-gelden) gewerkt aan een 'Agenda van Brabant', als toekomststrategie voor de ontwikkeling van de Brabantse economie en de ruimte. De agenda is gericht op het behoud van duurzame welvaart en welzijn in veranderde omstandigheden. De provincie formuleert voor zichzelf daarbij de volgende drie kernrollen: gebiedsautoriteit, opdrachtgever en systeemtoezichthouder.

De voorstellen van GS om de Agenda van Brabant verder vorm te geven, zijn inmiddels vastgelegd in drie documenten:

- De Agenda van Brabant: Traditie en technologie.
- Afronding takendiscussie: Profiel versterkend ombuigen.
- Investeringsstrategie: Brabant investeert in de toekomst.

Op 11 juni 2010 hebben PS de Agenda van Brabant vastgesteld, waarna zij 12 november 2010 een kadervoorstel van GS voor de eerste tranche van de investeringsvoorstellen hebben besproken. Het kadervoorstel bevat onder andere

ijkpunten voor deze voorstellen. Deze ijkpunten zijn volgens GS behulpzaam om het beoogde maatschappelijk effect van de investeringsvoorstellen te maximaliseren, bieden een gedegen inzicht aan PS in de investeringsvoorstellen en dienen tevens als grondslag voor de politieke afweging binnen PS. GS geven daarbij aan dat de ijkpunten niet worden gezien als strak keurslijf of doel op zichzelf.

Het betreft de volgende tien ijkpunten:

1. Investeringsvoorstellen dienen zoveel mogelijk op meerdere terreinen maatschappelijk effect te sorteren. De vijf geselecteerde investeringsdomeinen in het kader van de Agenda van Brabant zijn:
  - kennis: duurzame innovatie en slimme ambachtelijkheid;
  - de bereikbare regio;
  - leefklimaat: topvoorzieningen (sport, cultuur);
  - Brabants mozaïek (woon- en leefmilieu);
  - natuur en landschap.
2. Investeringsvoorstellen zijn aantoonbaar structuurversterkend.
3. Investeringsvoorstellen zijn een aanvulling op het reguliere beleid.
4. Investeringsvoorstellen komen niet in de plaats van andere middelen.
5. Voorstellen hebben een aantoonbaar multipliereffect.
6. Waar mogelijk hebben voorstellen een revolverend karakter.
7. Elk voorstel gaat gepaard met een exit-strategie.
8. Afstemming heeft plaatsgevonden met gemeentelijke, rijks- of Europese agenda's.
9. Voorstellen (kunnen) worden ontwikkeld of uitgevoerd door inzet van ontwikkel- of uitvoeringsvermogen van buiten.
10. Voorstellen worden in samenhang en als één tranche in een rompbesluit aan PS aangeboden. De omvang van investeringsvoorstellen bedraagt minimaal € 30 miljoen.

Voor de realisatie van de investeringsagenda wordt vooralsnog uitgegaan van een investeringsruimte van € 800 miljoen tot € 1 miljard. Daarvoor, zo is de bedoeling, wordt een portefeuille ingesteld die met name wordt gevoed uit: opbrengsten uit de verkoop van de aandelen Essent; rente en aflossingen van aangeschafte obligaties; en opbrengst uit het aandeelhouderschap EPZ (Elektriciteits-Productiemaatschappij Zuid-Nederland). Vooralsnog wordt uitgegaan van twee investeringstranches. Voor de eerste tranche wordt door GS voorgesteld € 300 miljoen beschikbaar te stellen.

Op 18 november 2010 hebben GS de eerste voorstellen op het gebied van energie en innovatie, sport en cultuur, erfgoed en landschap aan PS aangeboden.

Afweging rekenkamer

De rekenkamer heeft, in consultatie met de Programmaraad, geconcludeerd dat nu de provincie een dergelijke majeure operatie heeft opgestart rondom de investeringsagenda, dit consequenties heeft voor het voorgenomen onderzoek van

de rekenkamer. De rekenkamer zal het voorgenomen onderzoek thans inrichten langs de volgende drie lijnen:

1. de totstandkoming van de ijkpunten, zoals door GS geformuleerd in het kader van de Agenda van Brabant;
2. een beoordeling van de wijze waarop de geformuleerde ijkpunten zijn gehanteerd bij de eerste tranche van de investeringsvoorstellen;
3. het op basis hiervan eventueel formuleren van aanbevelingen voor ijkpunten ten behoeve van investeringsvoorstellen voor de tweede tranche.

De rekenkamer meent met deze gewijzigde onderzoeksopzet beter te kunnen aansluiten bij de actualiteit en daardoor meerwaarde te creëren.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2011 wordt geraamd op 900.

3.2 Verzoekonderzoek Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg

Aanleiding

De rekenkamer ontving op 3 november 2009 via de commissie van Voorbereiding van PS van Limburg een verzoek om een onderzoek te verrichten naar het Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg. De rekenkamer heeft in 2009 besloten dit verzoek te honoreren.

In het statenvoorstel waarin het verzoek aan de rekenkamer is opgenomen, is het doel van het onderzoek geformuleerd als een tussentijdse evaluatie met betrekking tot de doelen van het in 2004 vastgestelde reconstructieplan. PS willen dat het onderzoek van de rekenkamer informatie oplevert over de haalbaarheid van de lange termijn doelstellingen en dat voor zover mogelijk lering wordt getrokken uit de opgedane ervaringen.

Om te kunnen bepalen waar het onderzoek specifiek betrekking op zou moeten hebben en wat de meerwaarde van een dergelijk onderzoek zou kunnen zijn, heeft de rekenkamer in 2010 een vooronderzoek uitgevoerd. Het vooronderzoek mondde uit in een voorstel voor onderzoek dat zich richt op het proces rond grondverwerving, herkaveling en het ruilen van gronden in het kader van het bereiken van verschillende lange termijn doelen. De resultaten van dit vooronderzoek zijn 15 september in de Controlecommissie besproken. De Controlecommissie stemde in met het voorstel. Op basis daarvan is een concept startnotitie opgesteld. Deze concept startnotitie is op 27 oktober 2010 in de Controlecommissie besproken. De commissie stemde in met de startnotitie.

Wat willen we bereiken/wat gaan we daarvoor doen?

De rekenkamer stelt zich ten doel inzicht te geven in:

- De status en ontwikkeling van doelen (en instrumenten) voor grondverwerving, herkaveling en het ruilen van gronden ten behoeve van het bereiken van

specifieke lange termijndoelen uit het Reconstructieplan en het provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling (pMJP).

- De rol van de provincie bij de uitvoering van grondverwerving, herkaveling en het ruilen van gronden. Het gaat hierbij om de wijze waarop de provincie sturing heeft gegeven aan deze processen, haar wettelijke mogelijkheden heeft benut, heeft ingespeeld op wisselende omstandigheden en heeft bijgestuurd op basis van tussentijdse informatie over de resultaten.
- De informatie en verantwoording over de uitvoering door GS en de controle door PS op het bereiken van de doelen waarvoor grondverwerving, herkaveling en het ruilen van gronden nodig is.

Het onderzoek richt zich op de volgende hoofdvragen:

1. Op welke veronderstellingen waren de lange termijndoelen ten aanzien van grondverwerving, herkaveling en het ruilen van gronden in het Reconstructieplan gebaseerd?
2. Hoe richtinggevend waren deze doelen voor het formuleren van de doelen in het pMJP 2007-2013 en het meest recente geactualiseerde en geflexibiliseerde pMJP?
3. Wat is/was de status van deze doelen (inspanningsverplichting versus prestatieafspraken)?
4. Hoe hebben GS de grondverwerving, herkaveling en het ruilen van gronden georganiseerd, welke rol hadden GS zelf in het proces en op welke wijze werden andere organisaties en belanghebbenden bij het proces betrokken? Hoe zijn GS omgegaan met hun wettelijke mogelijkheden?
5. Hoe hebben GS ervoor gezorgd tijdig op de hoogte te zijn van vertragingen of ongewenste ontwikkelingen en heeft GS tijdig bijgestuurd?
6. Hoe is PS geïnformeerd over het bereiken van de doelen? Stelde de informatie PS in staat om toe te zien op een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering?

Wat mag dat kosten?

Eind 2010 is de rekenkamer begonnen met het onderzoek wat een doorloop zal hebben naar de eerste helft van 2011. Het aantal onderzoeksuren voor 2011 wordt geraamd op 750.

3.3 Vervolgonderzoek Beleidsevaluatie Limburg

Aanleiding

In 2006 heeft de rekenkamer een onderzoek verricht naar het gebruik van het instrument beleidsevaluatie door de provincie Limburg. Met het onderzoek stelde de rekenkamer zich ten doel inzichtelijk te maken in hoeverre de provincie Limburg beschikt over een in opzet en werking bruikbaar systeem van beleidsevaluaties dat ingezet kan worden om kwalitatief goede informatie te genereren over (de doelmatigheid en doeltreffendheid van) de realisatie van beleidsdoelstellingen.

De hoofdconclusie van het onderzoek luidt dat de systematische inzet van het instrument beleidsevaluatie en de kwaliteit van de toepassing (de werking) ervan verbetering behoeven. In het rapport formuleert de rekenkamer een aantal aanbevelingen en naar aanleiding daarvan deden GS een aantal toezeggingen. Mede gelet op het belang van het instrument beleidsevaluatie voor de provincie (inclusief PS) gaat de rekenkamer in vervolg op het onderzoek uit 2006 na wat van de aanbevelingen van de rekenkamer en de toezeggingen van GS terecht is gekomen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Met het vervolgonderzoek stelt de rekenkamer zich ten doel inzicht te geven in de manier waarop GS de aanbevelingen van de rekenkamer uit het onderzoek naar beleidsevaluaties uit 2006 volgen en hun toezeggingen nakomen.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren voor 2011 wordt geraamd op 700 uur.

3.4 Vervolgonderzoek Beleidsevaluatie Noord-Brabant

Aanleiding

In 2006 heeft de rekenkamer ook een onderzoek verricht naar het gebruik van het instrument beleidsevaluatie door de provincie Noord-Brabant. De hoofdconclusie van het onderzoek luidt dat de wijze waarop binnen de provincie Noord-Brabant gebruik wordt gemaakt van het instrument beleidsevaluatie nadrukkelijk verbetering behoeft. In het rapport formuleert de rekenkamer een aantal aanbevelingen en naar aanleiding daarvan deden GS een aantal toezeggingen. Daarnaast hebben GS van Noord-Brabant in het verlengde van het rapport uit 2006 in 2008 de rekenkamer verzocht om de kwaliteit van de 'Evaluatie Informatieve Weg' te beoordelen met het oog op het opdoen van een leerervaring op het gebied van evaluatieonderzoek. Naar aanleiding daarvan formuleerde de rekenkamer twee aanbevelingen. Ook voor Noord-Brabant wil de rekenkamer een vervolgonderzoek instellen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Met het vervolgonderzoek stelt de rekenkamer zich ten doel inzicht te geven in de manier waarop GS de aanbevelingen van de rekenkamer uit het onderzoek naar beleidsevaluaties uit 2006 en 2008 volgen en hun toezeggingen nakomen.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt geraamd op 700 uur.

3.5 Checklist beleidsvoorbereiding

Aanleiding

Op 2 maart 2011 zullen de Statenverkiezingen gehouden worden, waardoor zowel nieuwe Statenleden als een nieuw college zullen aantreden. Het aantreden van een nieuw college gaat gepaard met het formuleren en uitvoeren van nieuw beleid. PS stellen de kaders daarvoor vast.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De rekenkamer wil op basis van bestaande documenten over evaluatie onderzoek, toegepast voor de provincie een checklist beleidsvoorbereiding aanbieden aan de Statenleden. Deze checklist moet handvatten bieden voor een beoordeling van het voorgestane beleid aan de 'voorkant' van de beleidscyclus. Daarnaast moeten met behulp van de checklist ijkpunten geformuleerd kunnen worden voor bijsturing tijdens de uitvoering en controle achteraf.

Wat mag dat kosten?

Het aantal onderzoeksuren wordt geraamd op 200 uur.

3.6 Nog nader te bepalen onderzoek

De rekenkamer wil in 2011 de mogelijkheid behouden om een nog nader te bepalen onderzoek in te stellen. Belangrijke reden daarvoor zijn de Statenverkiezingen die in maart 2011 worden gehouden. De rekenkamer wil rekening houden met de nieuwe Statenleden en de behoefte die bij hen bestaat wat betreft onderwerpen van onderzoek. Daarnaast is in de evaluatie van de rekenkamer, in 2010 namens PS van Limburg en Noord-Brabant uitgevoerd door de beide griffies, naar voren gekomen dat enkele Statenleden meer invulling van ad hoc wensen van de Staten in het onderzoeksprogramma terug zouden willen zien. Er zou daarmee een bepaalde mate van flexibiliteit in het onderzoeksprogramma aanwezig dienen te zijn.

De rekenkamer wil daar graag rekening mee houden. De rekenkamer wil daarom één onderzoeksonderwerp open laten en in mei 2011 opnieuw met de Programmaraad overleggen welke onderwerpen op dat moment geschikt zouden zijn om onderzoek naar te verrichten.

Op basis van de geraamde onderzoeksuren voor de in paragraaf 3.1 tot en met 3.5 genoemde onderzoeken en de in paragraaf 4.2 genoemde onderzoekswerkzaamheden, zijn er nog (ongeveer) 850 onderzoeksuren over die aan een nader te bepalen onderzoek besteed kunnen worden.

4 Overige werkzaamheden

4.1 Strategienota/ visie bestuursperiode 2011 tot en met 2016

Per 1 januari 2011 zal er voor de rekenkamer een nieuwe bestuursperiode ingaan. Met de (her)benoeming van het bestuur vanaf 1 januari 2011 is het van belang een nieuwe strategienota voor de periode 2011-2016 op te stellen. In deze visie op de nieuwe bestuursperiode wordt ingegaan op de missie, visie en strategie voor de komende 6 jaar.

4.2 Werkzaamheden met een continu karakter

Onderzoek

1. Monitoring

Het aantal onderzoeken voor 2011 wordt geraamd op 50.

2. Startnotities

Het aantal onderzoeken voor 2011 wordt geraamd op 100.

3. Nazorg

Het aantal onderzoeken voor 2011 wordt geraamd op 100.

Overig

1. Verslag van werkzaamheden 2010

In het verslag geeft de rekenkamer inzicht in de uitvoering van (geplande) onderzoeken en provinciale besluitvorming naar aanleiding van rekenkamerrapporten. Daartoe worden de informatie-uitwisseling tussen GS en PS en de besluitvorming door PS bestudeerd, alsook eventuele maatregelen binnen de provinciale organisatie naar aanleiding van de uitkomsten van rekenkameronderzoek.

2. Onderzoeksprogramma 2012

Eind 2011 stelt de rekenkamer het onderzoeksprogramma 2012 vast.

Bijlage 1 Eerdere onderzoeken Zuidelijke Rekenkamer

Publicaties

1. Quickscan jaarverslag 2004 Limburg
mei 2005
2. Verslag van werkzaamheden 2005
  - Brabantse herstructureringsmaatschappij bedrijventerreinen
  - Artikel 217 a Provinciewetmaart 2006
3. Beleidsevaluatie Limburg
juli 2006
4. Beleidsevaluatie Noord-Brabant
september 2006
5. Apparaatskosten Noord-Brabant
november 2006
6. Apparaatskosten Limburg
november 2006
7. Limburgse Huizen
januari 2007
8. Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding Noord-Brabant
februari 2007
9. Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding Limburg
februari 2007
10. Verslag van werkzaamheden 2006
  - Follow-up rekenkameronderzoekmaart 2007
11. Serviceloket Limburg
april 2007
12. Advies- en Meldpunt Kindermishandeling Noord-Brabant
juni 2007

13. Reserves en voorzieningen Noord-Brabant oktober 2007
14. Reserves en voorzieningen Limburg oktober 2007
15. Binnen - en Buitenring Parkstad Limburg november 2007
16. Ontslagregelingen Noord-Brabant december 2007
17. Watertoets Limburg maart 2008
18. Rapport bij de jaarstukken 2007 Noord-Brabant april 2008
19. Rapport bij de jaarstukken 2007 Limburg mei 2008
20. Watertoets Noord-Brabant mei 2008
21. Bestuurlijke brief Gelderland, Limburg, Noord-Brabant en Overijssel inzake Watertoets juli 2008
22. Wijziging programmabegroting 2008 Limburg oktober 2008
23. Quickscan Evaluatie Informatieve Weg Noord-Brabant november 2008
24. Beleidscommunicatie Noord-Brabant december 2008
25. Risicokaart provincie Limburg maart 2009
26. Risicokaart provincie Noord-Brabant maart 2009

27. Onderbesteding Limburg
mei 2009
28. Onderbesteding Noord-Brabant
mei 2009
29. Besluitvormingsstructuur Ontslagvergoedingen Limburg
oktober 2009
30. Kwaliteit natuurcompensatie Noord-Brabant
november 2009
31. Grondbeleid Noord-Brabant
december 2009
32. Kwaliteit natuurcompensatie Limburg
december 2009
33. Ruimte voor Ruimte regeling Noord- en Midden Limburg
oktober 2010
34. Besluitvormingsproces Essent provincie Noord-Brabant
november 2010
35. Vervolgonderzoek Ontslagregelingen provincie Noord-Brabant
november 2010
36. Investeringsagenda's provincie Limburg
verwacht begin 2011